

NIEZBĘDNIK RODZICA

Nr 7/2012

Czynniki utrudniające prawidłowe wychowanie w rodzinie.

Brak pozytywnej identyfikacji dzieci z rodzicami

Identyfikacja jest spontanicznym i przynajmniej częściowo nieuświadomionym przejmowaniem przez jednostkę zachowań i stanów psychicznych przypisywanych innej osobie, z reguły cenionej i uznawanej jako ktoś bardzo bliski, znaczący, cieszący się zaufaniem, dający poczucie bezpieczeństwa. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie osobą taką staje się szczególnie matka (zwłaszcza w pierwszym okresie życia dziecka), a następnie ojciec. Dzieci zaczynają się identyfikować ze swoimi rodzicami stosunkowo wcześnie, a w niektórych przypadkach nawet do późnej starości. Procesy identyfikacji rozciągają się także na inne osoby należące do rodziny lub spoza niej. Dlatego też nie jest rzeczą obojętną, z jakimi osobami dziecko przebywa oraz kogo najbardziej lubi i podziwia.

Osoby lubiane i podziwiane przez dzieci nie zawsze stanowią wzór godny naśladowania. Mamy wówczas do czynienia z identyfikacją negatywną, przeciwstawną identyfikacji pozytywnej, polegającej na upodabnianiu się do osób odznaczających się wysokim poziomem dojrzałości społecznej i moralnej. W rodzinach skłóconych, w których awantury i kłótnie są niemal stałymi formami wzajemnego współżycia, dzieci przyswajają sobie ich niepożądane, wychowawcze i społeczne wzory postępowania, które często przenoszą na konflikty z rodzeństwem, a także z osobami dorosłymi. Badania psychologiczne na temat identyfikacji negatywnej dzieci z rodzicami wskazują, że np. synowie ojców agresywnych przejawiali z reguły więcej agresywności niż synowie ojców nieagresywnych. Taką samą prawidłowość zauważono u córek matek agresywnych i nieagresywnych. Przejawiana więc przez dzieci agresywność jest często wyuczoną formą zachowania odwzorowanego z zachowania rodziców i innych domowników. W każdym razie podatność dzieci na identyfikowanie się z rodzicami stawia przed tymi ostatnimi szczególne wymagania w zakresie postępowania zgodnego z obowiązującym kodeksem norm społeczno-moralnych. Nieprzestrzeganie ich może stać się niekiedy poważnym źródłem niedostosowania społecznego dzieci w ich późniejszym życiu.

Opracowały: Katarzyna Buczkowska- pedagog; Agnieszka Wakuła – psycholog.

